

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 26. november 2019
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rebekka Have Enevold-
sen
Sagsnr.: 2019-0037-0068
Dok.: 1307455

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 14 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Begrænsning af brugen af betinget dom med vilkår om samfundstjeneste i sager om vold) (L 10), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 19. november 2019.

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 14 (L 10) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere præsentationsmateriale udleveret til brug for foretræde for Retsudvalget den 21/11-19 fra Bodil Philip, Den Rets- og kriminalpolitiske tænketank Forsete, jf. L 10 - bilag 5.”

Svar:

1. Den rets- og kriminalpolitiske tænketank Forsete har i forbindelse med et foretræde for Folketingets Retsudvalg den 21. november 2019 oversendt et indlæg om sanktionsvalget ved gentagen simpel vold.

Forsete anfører, at den med lovforslaget foreslåede skærpelse, hvorefter der som det helt klare udgangspunkt skal idømmes ubetinget fængsel i sager om simpel vold i gentagelsestilfælde, går videre end retstilstanden før lovændringen i 2015, hvor reglerne om samfundstjeneste senest blev ændret. Forsete finder således, at den foreslåede ændring i forhold til vold i gentagelsestilfælde udgør en markant skærpelse af hele samfundstjenesteinstituttet.

Forsete foreslår på den baggrund, at det i stedet indskærpes, at domstolene skal være varsomme med at anvende betinget dom med vilkår om samfundstjeneste i sager om simpel vold i gentagelsestilfælde. Dette vil ifølge Forsete svare til en tilbagerulning til retstilstanden før ændringen i 2015.

Alternativt foreslår Forsete, at den altovervejende hovedregel om ubetinget fængsel kun skal gælde i de tilfælde, hvor den pågældende tidligere er idømt en ubetinget fængselsstraf eller en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste.

2. Det blev ved lovændringen i 1992, hvor reglerne om samfundstjeneste blev lovfæstet, forudsat, at anvendelsen af betinget dom med vilkår om samfundstjeneste i sager om vold absolut skulle have undtagelsens karakter, jf. Folketingstidende 1991-92, tillæg A, spalte 1853-55.

Dette udgangspunkt er videreført ved lovændringerne i 1997, 2000 og 2012, idet det dog i pkt. 3.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 56 fra 2011-12, er præciseret, at:

”Der tilsigtes ingen ændringer i anvendelsesområdet for samfundstjeneste, når det gælder kriminalitetens art. Det forudsættes således, at det fortsat vil være berigelseskriminalitet, bortset fra røveri, der er samfundstjenestens absolutte kerneområde, og at sam-

fundstjeneste ved kriminalitet som f.eks. vold, røveri, narkotikasager og sædelighedsforbrydelser (varsomhedsområdet) også fremover kun anvendes, hvis det efter en konkret, individuel vurdering findes forsvarligt.”

Reglerne om samfundstjeneste blev senest ændret med lov nr. 152 af 18. februar 2015 om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Formålet med lovændringen var bl.a. at udvide brugen af samfundstjeneste til et bredere felt af kriminalitetsformer, og dermed skulle kriminalitetens art tillægges mindre betydning ved den samlede vurdering af, om samfundstjeneste burde anvendes i den konkrete sag. Det fremgår samtidig, at udvidelsen af brugen af samfundstjeneste på straffelovens område i første række skulle vedrøre førstegangsovertrædelser.

3. Som oplyst i besvarelsen af 15. november 2019 af spørgsmål nr. 1 vedrørende lovforslaget har Justitsministeriet som led i udarbejdelsen af lovforslaget foretaget en gennemgang af trykt retspraksis i Ugeskrift for Retsvæsen og Tidsskrift for Kriminalret siden lovændringen i 2015 for så vidt angår domme, hvor der er blevet idømt betinget dom med vilkår om samfundstjeneste for overtrædelse af straffelovens § 244 (simpel vold) eller § 245 (grov vold), ligesom ministeriet har gennemgået Rigsadvokatens domsdatabase.

Justitsministeriet har i den forbindelse identificeret en række eksempler på domme, hvor en gerningsmand, der tidligere er straffet for vold, er blevet idømt en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste.

Jeg mener helt generelt, at det i sager om vold i gentagelsestilfælde bør komme til udtryk ved sanktionsvalget, at personen allerede er straffet for vold eller anden personfarlig kriminalitet. I sådanne sager bør der derfor som det helt klare udgangspunkt gives ubetinget fængsel.

Det gælder også i sager, hvor gerningsmanden alene har en enkelt tidligere straf for personfarlig kriminalitet, herunder i sager hvor det tidligere forhold f.eks. har medført en ren betinget dom eller helt undtagelsesvist en bødestraf.

Justitsministeriet har dog – bl.a. i lyset af Forsetes bemærkninger i forbindelse med høringen over det oprindeligt fremsatte lovforslag – præciseret i bemærkningerne til § 1, nr. 1, at der undtagelsesvist vil kunne idømmes betinget fængselsstraf med vilkår om samfundstjeneste, hvis den ligeartede kriminalitet er begået mere end fem år, før det nye forhold blev begået. Dette vil

dog forudsætte, at den tiltalte var under 18 år, da han eller hun begik den ligegyrtede kriminalitet, og i dag har meget gode forhold.

Det henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. 1 vedrørende lovforslaget.